

самооцінку), усвідомлювати свої думки, переживання, мотиви вчинків (витримувати власну критичність з вірою у сили справитись з переживаннями) та опиратися очікуванням оточуючих (бажанню задовільнити чи догодити).

ЛІТЕРАТУРА

1. Кравченко В. Структурно-функціональна модель довіри //Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2011. Вип. 16. Ч. 2. 288 с.

2. Єрмакова Н. О. Психологічні особливості довіри до себе як складової професійної культури майбутніх практичних психологів. *Науковий часопис НПУ імені М.П Драгоманова*. Серія 12: Психологічні науки. 2012. №39. С. 211–217.

Наталія ГУЗИК

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, Україна

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО БАТЬКІВСТВА

Особистість, що знаходиться на шляху самовизначення, та формує світогляд і вибір, водночас визначає життєві пріоритети та цінності. Це стосується і розуміння того, що означає бути батьками. Однак не всі молоді люди сьогодні готові брати на себе відповідальність за власну поведінку в міжособистісних стосунках. Причиною цього, на сьогоднішній день є сильне прагнення до захисту (в усіх значеннях цього слова), замість професійного розвитку та самореалізації в житті.

Сьогодні батьківство розглядається як соціальний феномен, в якому кожна людина повторює сімейний і батьківський цикл протягом усього життя, створюючи модель поведінки для підтримки і розвитку міжпоколінної спадкоємності сім'ї та школи матері і батька.

Дослідниця О. Лещенко стверджує, що відповідальне батьківство - це позиція особистості, що визначається психолого-педагогічними, моральними та

правовими знаннями, переконаннями, сімейними цінностями, позитивними емоційними переживаннями, бажанням стати батьком та стійкою відповідальною поведінкою особистості у застосуванні батьківських знань та вмінь [3].

О. Смалько, поєднуючи поняття «батьківська відповідальність», «відповідальність» та «ставлення», визначає зміст ставлення до батьківської відповідальності як стійку внутрішню якість, що ґрунтується на усвідомленні особистістю власного життєвого вибору та готовності до активного розв'язання труднощів, пов'язаних зі створенням сім'ї, народженням і вихованням дітей [4].

У багатьох дослідженнях поняття «батьківської відповідальності» трактується як свідомий вплив батьків на процес захисту життя і здоров'я своїх дітей - це їхня особиста, моральна і громадянська відповідальність. Дитина є абсолютною цінністю, а гуманне ставлення до дитини - вершиною батьківської моралі (любов, співчуття, доброта, емпатія, альтруїзм, готовність прийти на допомогу іншим, розуміння цінності та унікальності кожної людини, недоторканності людського життя, толерантність і вміння виявляти добру волю) [1].

Батьківство як психологічний феномен можна визначити як інтегрований набір соціальних та особистісних характеристик матері або батька (майбутнього або теперішнього). Найважливішими з них є складність і соціальна детермінованість.

Психологічна готовність до батьківства - це сукупність особистісних якостей, що відображають сукупність знань, умінь і навичок матерів і батьків щодо догляду та виховання дітей відповідно до їхнього віку, статі, стану здоров'я та індивідуальних потреб [2].

Сучасні дослідження поняття «батьківства» розрізняють інституційні аспекти та аспекти батьківських практик. Інституційні аспекти стосуються положень про те, хто і як повинен доглядати і виховувати дітей, і в основному зафіксовані в законодавстві та інших нормативних документах. Батьківські практики включають дії, які батьки здійснюють у повсякденному житті у зв'язку з доглядом і вихованням своїх дітей, а також цінності та установки.

По суті, батьківство зумовлене як біологічними, так і психологічними факторами, на нього впливають культурні традиції та стиль виховання, і воно являє собою бажану модель материнських і батьківських ролей. Через призму особистісних рис, ціннісних орієнтацій і мотивацій, а також досвіду, набутого в батьківській родині [5].

Отже, готовність до відповідального батьківства можна визначити як психологічний феномен, що охоплює сукупність соціальних та особистісних рис особистості, які уможливають вираження відповідальності щодо дитини та емоційне прийняття дитини на основі певної зовнішньої моделі, інтерналізованої через призму власного «Я». Окрім бажання мати дітей, психологічна готовність до відповідального батьківства проявляється в усвідомленні, розумінні та позитивному прийнятті нових обов'язків, характерних для життя в сім'ї, з якими стикаються чоловіки і жінки, які вирішили стати батьками або вже стали батьками.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончар Л. Куркіна О. Теоретичні й практичні аспекти формування у дівчат-старшокласниць готовності до відповідального батьківства. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 34. Том 2. 2020. С. 215-220
2. Данилевич Л. А. Чинники формування психологічної готовності до батьківства. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Психологія*. 2018. Вип. 1. С. 207-216
3. Лещенко О. Г. Соціально-педагогічні умови формування відповідального ставлення до батьківства у молодого подружжя : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05. Запоріжжя, 2010. 258 с.
4. Смалько О. В. Формування відповідального ставлення до батьківства у студентів класичного університету в процесі позааудиторної виховної роботи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.07 «Теорія і методика виховання». Умань (Черкас. обл.), 2016.

5. Яценко Л. В. Сутнісні характеристики готовності до відповідального батьківства. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2013. Вип. 17(2). С. 513-521

Наталія ВІННИК

кандидат психологічних наук, старший викладач, Київський університет

ім. Бориса Грінченка, м. Київ, Україна

Вероніка БАЛАШОВА

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Київський університет

ім. Бориса Грінченка, м. Київ, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА САМОЕФЕКТИВНІСТЬ СТУДЕНТІВ: ЕМПІРИЧНИЙ АСПЕКТ

Актуальність теми дослідження зумовлюється тим, що навчальне середовище впливає на становлення майбутніх фахівців не тільки в аспекті наданні знань та підготовці до професійної діяльності, а і у психологічному формуванні уявлень про свою ефективність.

Відомо, що корпоративна культура навчального закладу є багатограним поняттям, яке здатне впливати на різні аспекти життя студентів у тому числі і на їхню самофактивність.

Щодо визначення цього поняття нам імпонує твердження вчених Д. Елдріджа та А. Кромбі. А саме, що корпоративна культура – це унікальна сукупність норм, цінностей, переконань, які визначають спосіб об'єднання груп та окремих особистостей в організацію для досягнення встановлених перед нею задач [6].

Якщо дивитися на більш сучасне поняття вітчизняної авторки О. Ковтун то корпоративна культура становить ідеологію, що охоплює спільні цінності, відчуття належності до організації, інтеграцію цілей членів персоналу та господарської організації, традиції, організаційні міфи, і становить вищу форму культурного розвитку організації [4].